

Аналіз чинних стратегічних документів

Сергій Марченко,
Консультант у сфері управління державними фінансами
(GIZ)

Чинні стратегічні документи

- Стратегія сталого розвитку «Україна–2020»
- Коаліційна угода
- Програма діяльності Кабінету міністрів України
- Угода про асоціацію за ЄС
- Меморандум про співпрацю з МВФ
- Секторальні стратегії (наприклад, стратегія розвитку системи управління державними фінансами)
- Інші стратегічні документи та міжнародні зобов'язання

Основні цілі стратегічних документів

	Стратегія 2020	Коаліційна угода	Програма Уряду
європейські стандарти життя громадян	✓	✓	-
провідні позиції у світі	✓	-	-
обороздатність (гарантії безпеки держави)	✓	✓	✓
сталий розвиток (економічне зростання)	✓	✓	-
структурні реформи	✓	✓	✓
безпека громадян (захист прав і свобод)	✓	✓	-
умови для ведення бізнесу (захист інвестицій і приватної власності)	✓	✓	✓
боротьба з корупцією	-	✓	✓
доступ до якісної освіти	✓	✓	✓
доступ до охорони здоров'я	✓	-	✓
забезпечення соціального захисту	-	-	✓
зменшення безробіття, нові робочі місця	-	✓	-
здобуття енергонезалежності	-	✓	✓
громадянське суспільство, свобода слова	-	✓	-
взаємна повага та толерантність у суспільстві, гордість за власну державу	✓	-	-

Цілі асоціації (Угода про асоціацію між Україною та ЄС)

- поступове зближення, ґрунтуючись на спільних цінностях
- зв'язок України з політикою ЄС та участь у програмах та агентствах
- посилений політичний діалог в усіх сферах, які становлять взаємний інтерес
- мир та стабільність у регіональному та міжнародному вимірах
- умови для посилених економічних та торговельних відносин
- поступова інтеграція України до внутрішнього ринку ЄС
- створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі
- завершення переходу України до діючої ринкової економіки (адаптація законодавства до *acquis* ЄС)
- співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки
- умови для дедалі тіснішого співробітництва в інших сферах, які становлять взаємний інтерес

Основні напрями реформ (Коаліційна Угода)

	Стратегія 2020	Програма Уряду
реформа системи національної безпеки та оборони	+	+
конституційна реформа		
оновлення влади та антикорупційна реформа	+	+
судова реформа	+	+
реформа системи органів правопорядку	+	+
реформа виборчого законодавства		
децентралізація та реформа публічної адміністрації	+	
забезпечення прискореного економічного розвитку		
регуляторна політика, розвиток підприємництва та		
забезпечення умов конкуренції	+	+
реформа фінансового сектору		
реформа сільського господарства		+
реформа енергетики та енергонезалежність	+	+
інфраструктура та транспорт		
забезпечення громадян комунальними послугами та		
реформування житлової політики		
соціально-гуманітарна реформа		+
реформа системи охорони здоров'я	+	+
реформа системи управління довкіллям та інтеграція		
екологічної політики в інші галузеві політики		

Антикорупційна реформа

Органи влади із
професійних
добросесних людей

- Створення Національного антикорупційного бюро України з рівнем оплати праці, що забезпечує незалежність
- Створення Національного агентства з питань запобігання корупції
- Ліквідація корупційних схем, що діють в державному сектору (наприклад, ліквідація ДП «Укресресурси» та скасування монополії цієї компанії в наданні послуг з утилізації відходів тари та упаковки).
- Оновлення державного апарату шляхом впровадження нової системи підбору, оцінки, підвищення професійної компетенції та звільнення державних службовців
- Електронне декларування доходів і витрат

Реформа децентралізації

Принципи:

Субсидіарність

Автономність

Прозорість

Справедливість

Відповідальність

Елементи змін:

- повноваження передаються на найближчий до громадян рівень, на якому вони можуть бути найбільш ефективно реалізовані
 - розширення власних повноважень місцевих бюджетів (дошкільна освіта, культура і мистецтво, фізична культура і спорт)
-
- право на перехід на банківську форму розрахунково-касового обслуговування як альтернатива казначейській
 - право на встановлення ставок місцевих податків і зборів органам місцевого самоврядування (зокрема, податку на нерухомість)
 - бюджетний процес на місцях не залежатиме від прийняття державного бюджету
-
- Мінфін не доводить індикативні показники за доходами
 - скасування поділу на I та II кошики (єдине джерело)
-
- об'єднані громади отримають однакову з містами обласного значення та районами сукупність видаткових повноважень та частку ПДФО
 - запровадження нової системи горизонтального вирівнювання за доходами (формула 90/110)
 - формульні розрахунки субвенцій у відповідності до запроваджених галузевих стандартів надання послуг (гарантовані державою послуги) та фінансових нормативів їх забезпечення на 1 отримувача послуги)
-
- посилення відповідальності міністерств за розвиток галузей шляхом запровадження галузевих субвенцій «Освітня», «Медична», «На підготовку робітничих кадрів», «Соціальна»
 - посилення відповідальності громад за прийняті рішення
 - посилення відповідальності казначейської служби

Реформа публічних фінансів

Стратегічне та бюджетне планування

- запровадити середньострокове бюджетне прогнозування та планування та систему стратегічного планування, в тому числі через введення трьохрічної бюджетної декларації та запровадження планів міністерств (у межах граничних сум середньострокового бюджету)

Бюджетні правила

- закріпити чіткі бюджетні правила, зокрема щодо виключних випадків внесення змін до бюджету протягом року

Прозорість державних фінансів

- запровадити систему «Прозорий бюджету» з метою забезпечення доступності інформації про державні фінансів для суспільних потреб (у 2015 році)

Контроль та аудит державних фінансів

- запровадити систему внутрішнього контролю і аудиту відповідно до стандартів ЄС (виконання функцій оцінки реалізації стратегічних та оперативних планів, досягнення стратегічних цілей, ризик-менеджменту)
- розширити повноваження Рахункової палати
- впровадження Закону України «Про державну підтримку суб'єктів господарювання»

Державний борг

- створити систему щодо управління ризиками державного боргу
- розвиток вторинного ринку державних облігацій за рахунок проведення активних операцій з державним боргом з вільними коштами на ЄКР

Бюджетування спрямоване на результат

- запровадити повноцінну систему планування і оцінку виконання державного бюджету за результатами)

Бюджетні орієнтири

- зменшити видатків бюджету та введення мораторію на прийняття видатків бюджету незбалансованих доходами, зокрема за рахунок зменшення нехарактерних видатків для державного бюджету,
- забезпечити дотримання структурних маяків, передбачених у програмі МВФ

Реформа системи охорони здоров'я

Фінансування I і II рівня з одного джерела

- внести зміни до Бюджетного кодексу та формули розподілу трансфертів, де визначити обласні бюджети джерелами фінансування медичної допомоги пропорційно кількості населення
-

Запровадження клінічних протоколів

- затвердити перелік медичних послуг МОЗ з одиницями затрат праці
 - запровадити клінічні та локальні протоколи з переліком послуг та розмежуванням рівнів
-

Закупівля послуг II рівня на основі DRG

- розробити національний класифікатор DRG
 - провести розрахунок вартості послуг
 - запровадити IT систем для збору і обробки клінічних та фінансових даних
 - створити єдиний реєстр пацієнтів
-

Запровадження стимулів по економії фонду

- передбачити в договорах між закладами I рівня винагороду за скорочення направлень на II рівень через розподіл частини економії фонду (умовне фондотримання)
 - закладам I рівня укласти договори з населенням
-

Комунальні неприбуткові підприємства

- надати статус комунальних неприбуткових підприємств через прийняття рішення відповідними органами місцевого самоврядування та затвердження нового статусу
- укласти договори на медичне обслуговування

Проблеми та виклики

- відсутня дієва система стратегічного планування та ув'язка стратегічних пріоритетів з бюджетом
- неузгодженість стратегічних документів між собою
- відсутність пріоритетності виконання заходів
- орієнтація роботи на виконання поточних завдань (“пожаро-гасіння”)
- відсутність короткострокового плану дій
- відсутність з'єднувальної ланки між стратегією та бюджетом
- невідповідність між зобов'язаннями і можливостями бюджету
- обмеженість однорічним горизонтом бюджетного планування
- низька якість макроекономічних прогнозів
- необґрунтоване значне коригування основних параметрів бюджету у Парламенті

Можливі подальші кроки

- розробка і прийняття ЗУ “ Про державне стратегічне планування ” - створення єдиної системи стратегічних документів
- підготовка методичних та інструктивних матеріалів як бази для розробки міністерствами стратегічних програм за напрямками, які будуть підкріплені бюджетним ресурсом

- прив'язка бюджету до стратегічних планів, створення єдиної системи планування
- чітке формулювання цілей та пріоритетів державної політики, визначення кількісних орієнтирів
- прийняття рішень базуючись на ресурсних можливостях
- конкуренція між програмами

Ієрархія державних стратегічних документів (проект)

